

Informatie tbv DB/AB inzake crisisplaatsingen en diverse persuities in de week van 27 t/m 31 juli 2015

Aanleiding

In de laatste week van juli is er de nodige ophef ontstaan in de media over het tekort aan crisisplaatsen. In het AD van 27 juli 2015 stond een artikel waarin aanbieders van zorg, vooral uit onze regio, aangaven dat kinderen in crisissituaties niet meer geholpen konden worden omdat het budget op was of omdat dat dreigt te gebeuren. De suggestie daarbij was dat dit mede veroorzaakt wordt doordat de gemeenten te weinig zorg in hebben gekocht. Op 28 juli is in het regionale AD een enigszins verdiepend artikel verschenen. Vervolgens hebben diverse regionale en landelijke bladen er ook veel aandacht aan besteed. Vrijdag 31 juli opende de Volkskrant op de voorpagina met een groot artikel. In de artikelen wordt vaak ingezoomd op de emoties rondom het onderwerp. Mede daardoor ontstond een op onderdelen onevenwichtig beeld, namelijk dat in onze regio kinderen het gevaar lopen niet te worden geholpen.

Naar aanleiding van alle berichten zijn inmiddels in diverse gemeenteraden schriftelijke vragen gesteld aan het college van B&W. Deze worden op de gebruikelijke manier beantwoord. Daarbij wordt vanuit de Serviceorganisatie ondersteund zodat soortgelijke vragen op een eenduidige manier worden beantwoord.

Via deze notitie willen wij u informeren over de berichtgeving, de woordvoeringslijn die is gekozen en gaan we kort in op enkele stellingen die in de media terug kwamen. Separaat hebben we een aparte RIB toegevoegd naar aanleiding van de berichtgeving die specifiek ingaat op het onderwerp crisishulp.

Deze RIB en de informatie uit deze notitie kunt u gebruiken om uw eigen gemeenteraad te informeren. Mocht u nog aanvullende informatie wensen, dan horen wij dit graag van u.

Woordvoeringslijn

Wij hebben, zoals gebruikelijk, een woordvoerderslijn opgesteld, zodat onze woordvoerder de vragen van de pers kon beantwoorden. Deze lijn is ook aan de 17 gemeenten in de regio ZHZ gecommuniceerd.

Gekozen reactie.

Vanuit het bestuur en de SO is er vooral voor gekozen om de berichtgeving te nuanceren om enig evenwicht te brengen in de nieuwsberichten. Namelijk dat er geen kinderen in de kou komen te staan die echt zorg nodig hebben en dat het niet alleen een probleem is in onze regio. In het begin van de berichtgeving leek het erop dat het alleen ging over onze regio, maar gaandeweg is de discussie ook verbreed tot het provinciale en landelijke niveau.

Wat hebben we ingekocht?

- Met het ter beschikking staande budget is de verdeling van de middelen als volgt:

*Zorgmarkt

incl. PGB € 89.347.087

*Jeugdteams € 12.200.000

*Lokale impuls gemeenten € 2.275.233

*Uitvoeringskosten Service

Organisatie Jeugd ZHZ € 3.500.000

€ 107.322.320

- Toelichting:

Deze verdeling is gemaakt op basis van de afspraken die gemaakt zijn in het Beleidsrijk Transitiearrangement, die is vastgesteld in de 17 gemeenteraden. Het BRTA is bovendien in samenwerking met zorgaanbieders opgesteld. Conform een voor iedereen gelijke sleutel is het budget over de ons bekende aanbieders uit de zorgmarkt verdeeld. Voor de stichting jeugdteams is een bedrag gereserveerd, evenals voor de lokale voorzieningen en de SO Jeugd ZHZ.

Stellingen in de pers en reactie erop

Het zorgbudget is ontoereikend.

- De decentralisatie jeugdzorg is gepaard gegaan met een bezuinigingstaakstelling. Deze taakstelling is opgelegd door het Rijk. Landelijk gezien is er sprake van een korting van 15% over 3 jaar.
- Deze korting is ook in onze regio toegepast, voor het eerste jaar hebben we met de aanbieders een korting van 6% afgesproken.
- Door deze korting van 6% ontstaat er druk op het budget van de aanbieders. Temeer omdat van aanbieders wordt verwacht dat zij ook transformeren, wat tijd en geld vraagt.
- De aanbieders van zorg hebben het BRTA mede ondertekend, waarmee men ook heeft toegezegd de doelstellingen te omarmen en de opgelegde bezuinigingen te realiseren.

- Er is gebaseerd op een uitvraag bij de aanbieders van zorg over het eerste kwartaal - en bij ongewijzigde omstandigheden – dit jaar sprake van een dreigend financieel tekort voor onze regio. Daardoor hebben we helaas ook moeten beslissen tot een extra generieke korting bovenop de eerder genoemde 6% voor het merendeel van de aanbieders van 2%. Dit is ook in de afspraken en contracten met de aanbieders vastgelegd. Door het gebrek aan goede informatie is het niet mogelijk om gedifferentieerd te korten op basis van criteria zoals complexiteit van jeugdhulpproblematiek, behoefte aan bepaalde vormen van jeugdhulp, effectiviteit van jeugdhulp, etc.
- Vorig jaar is voor de regio een risico-inventarisatie opgesteld, waarin de diverse risico's zijn beschreven evenals de mogelijkheden om deze te beheersen. Meer informatie over de risico's en de extra korting kunnen de gemeenteraden halen uit de raadsinformatiebrief over de Knoppennotitie, deze brief is op 7 juli naar alle colleges gestuurd.
- De korting die wij als regio hebben toegepast, is vergeleken met andere regio's of gemeenten niet hoger dan gemiddeld in Nederland.

Gemeenten kopen te weinig zorg in.

- De transitie jeugdzorg is in gang gezet om de stijging van de zorgkosten te stoppen en zonder schotten tussen organisaties te gaan werken. Daarmee wordt beoogd de kwaliteit van de jeugdhulp te verbeteren en tegelijk te besparen op de zorgkosten.
- In Zuid-Holland Zuid is het volledige beschikbare budget besteed aan hulp van aanbieders in de regio na aftrek van het budget voor de bekostiging van de serviceorganisatie en de lokale impuls. Er is abusievelijk geen rekening gehouden met buitenregionale plaatsingen. Dit zijn plaatsingen bij specialistische aanbieders, bijvoorbeeld ingeval van een crisisplaatsing, waarmee geen contract is afgesloten. De keuze voor de volledige besteding van het budget aan regionale aanbieders heeft daarmee als consequentie dat voor deze buitenregionale plaatsingen geen geld is gereserveerd. Helaas is daarbij aangenomen dat regionale aanbieders al deze plaatsen zouden realiseren en is nu gebleken dat het niet zo is.
- Mede als gevolg hiervan zijn in 2015 budgetoverschrijdingen ontstaan. Deze proberen we via maatregelen zoals genoemd in de financiële notitie op te vangen. Deze notitie is in het laatste AB vastgesteld.
- Met de aanbieders van zorg is afgesproken dat het budget wordt besteed voor zorgcontinuïteit voor cliënten die al voor 1 januari 2015 zorg ontvangen. De rest van het budget wordt zoveel mogelijk over het hele jaar verdeeld. Binnen de zorg was het jaren lang gebruikelijk dat je meer produceerde/deed dan was afgesproken want “uiteindelijk kreeg je er toch geld bij”. Dat het financiële vierkant bij de gemeenten geen ruimte geeft en dat wij daarbij ook een grens trekken is men niet gewend. Bovendien is het zo dat we de indruk hebben dat bepaalde aanbieders bewust het risico van overschrijding van het budget lopen in de hoop daarmee hun volume te kunnen verruimen. Tot slot zijn er ook bepaalde aanbieders die hun bedrijfsvoering niet geheel op orde lijken te hebben.

Werken de lokale jeugd- of sociale teams naar behoren?

- We hebben binnen onze regio bewust gekozen voor het oprichten van de Stichting Jeugdteams. Bij deze stichting zijn de jeugdprofessionals afkomstig uit de 'oude domeinen' in dienst getreden. Zo kwamen jeugdprofessionals uit alle 'oude domeinen' in dienst bij één werkgever.
- De Jeugdteams hebben tijd nodig zich aan te passen aan de nieuwe omstandigheden en werken dus nog niet optimaal. Dit is goed te begrijpen, want de verandering is heel groot. Er is veel verbetering te zien. Het is echter nog te vroeg om een oordeel te vellen over wat de inzet van de jeugdteams betekent voor het gebruik en de afschaling van de specialistische zorg. Dat de jeugdteams nog verder moeten ontwikkelen is wat ons betreft geen verklaring voor de problemen die we nu in het stelsel tegenkomen.
- De doelstellingen uit BRTA dienen als kapstok voor het meerjarenplan van de jeugdteams waarbij duidelijk is dat de ontwikkeling zeker enkele jaren in beslag zal nemen.
- Er zijn verschillende voorbeelden te noemen waarin cliënten positieve effecten zien van de generalistische basishouding, samenwerking met de gemeente, huisarts, onderwijs en aanbieders. Het is te vroeg om te zeggen dat de transitie en transformatie al dan niet gelukt of mislukt is. Hiervoor is tijd nodig om door te ontwikkelen op basis van BRTA doelstellingen, cijfers, meningen bij cliënten en professionals in de gemeenten.

Gemeenten hebben te weinig geld over voor crisisopvang

- Wij vinden dat kinderen die zorg moeten krijgen die ze nodig hebben. We hebben met de aanbieders afgesproken dat ze kunnen en moeten uitwisselen tussen de diverse zorgtypes die men levert.
- Het is de gedachte in de transformatie jeugdzorg dat zwaardere vormen van zorg minder nodig zijn indien er meer zorg op wijkniveau wordt ingezet. Wij staan achter deze gedachte maar wel in het realiteitsbesef dat zo'n forse systeemwijziging niet meteen werkt en nu eenmaal tijd vraagt.
- De crisishulp is onderdeel van de hulp die via de zorgmarkt is ingekocht. In het proces van bestuurlijk aanbesteden is over het aantal crisisplaatsen bij diverse zorgaanbieders overeenstemming met hen bereikt. Wij hebben tijdens de periode van contractering van aanbieders geen signalen gekregen dat wij te weinig crisisplaatsen hebben ingekocht.
- De afspraak die bij het BRTA is gemaakt is dat crisissituaties altijd door aanbieders gezamenlijk opgelost moeten worden.

Er komen meer crisissituaties

Aanbieders stellen dat er meer crisissituaties zijn waardoor er een tekort is aan crisisplaatsen. Daarbij stellen aanbieders dat dit komt doordat de gemeenten te weinig crisisplaatsen hebben ingekocht. De

aanval van met name de GGZ-aanbieder op dit onderdeel richting de gemeenten voelt als onterecht om de volgende redenen:

- Ook de afgelopen jaren was er op gezette tijden in het jaar al sprake van een overbezetting in de crisisplaatsen.
- Het aantal plekken is ingekocht op basis van goed overleg tussen aanbieders en gemeenten tijdens het inkoopproces voor 2015.
- Aanbieders hebben de mogelijkheid om binnen de eigen organisatie te substitueren door budget in te zetten voor zorg waaraan behoefte is.
- Als aantoonbaar is dat er een tekort is aan bepaalde hulp die (onmiddellijk) noodzakelijk is en een aanbieder binnen het eigen budget geen mogelijkheden meer heeft zoeken wij in overleg met Stichting Jeugdteams, Gecertificeerde Instellingen en specialistische aanbieders naar oplossingen zodat kinderen de hulp krijgen die zij nodig hebben.

Om een beter inzicht te krijgen in de problematiek van de crisishulp hebben wij de aanbieders gevraagd een nadere (cijfermatige) onderbouwing aan te leveren over het tekort aan crisisplaatsen en de oorzaken hiervan, het gebruik van alle ingezette financiële middelen voor de diverse zorgtypes die men in huis heeft. Ook is gevraagd naar een duiding waarom er nu specifiek een focus is op crisisplaatsen, hoe die tekorten ook in relatie tot de andere zorgvormen in de eigen organisatie kunnen ontstaan en hoe de toeleiding van zorg via jeugdteams of huisartsen zich daartoe verhoudt.

Vervolg.

De uitkomsten van wat de aanbieders aangeven zullen we rapporteren aan het AB zodat elke wethouder de eigen gemeenteraad vervolgens nader kan berichten.